

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/7/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200793
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8523200793.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Eduarda Valenčina JUDr. Marianna Hoffmanna, PhD., v spore žalobcov 1. Q. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. X. XXX, XXX XX B. X., 2. U. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. X. XXX, XXX XX B. X., 3. mal. Q. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. X. XXX, XXX XX B. X., zastúpený zákonným zástupcom: U. E., nar. XX. XX. XXXX, matka, 4. mal. X. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. X. XXX, XXX XX B. X., zastúpený zákonným zástupcom: U. E., nar. XX. XX. XXXX, matka, žalobcovia v 1. až 4. rade právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Pavel Labáth, s.r.o., so sídlom Holíčska 3043/13, 851 05 Bratislava, IČO: 52 003 183, proti žalovaným: 1. G. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. X. XXX, XXX XX B. X., 2. KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, v konaní o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/23/2023 - 92 zo dňa 18. 12. 2024, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

„I. Žalovaný v 1. a žalovaný v 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 12.000,- eur, žalobkyni v 2. rade sumu 12.000,- eur, žalobcovi v 3. rade sumu 2.000,- eur, žalobcovi v 4. rade sumu 1.000,- eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhého žalovaného.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcom v 1., 2., 3., a 4., rade súd p r i z n á v a voči žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.“

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali priznania nemajetkovej ujmy, a to žalobca v 1. rade ako otec nebohej maloletej O. E. v sume 50 000,- eur, žalobkyňa v 2. rade ako matka v sume 50 000,- eur, žalobca v 3. rade ako brat v sume 25 000,- eur, žalobca v 4. rade ako brat vo výške 25 000,- eur. Žalobcovia v žalobe tvrdili, že dňa 16. 07. 2020 sa stala dopravná nehoda pri ktorej žalovaný v 1. rade cúval vo svojom motorovom vozidle, v dôsledku čoho nevidel na ceste maloletú O. E., ktorú pri cúvaní zrazil a spôsobil jej poranenia nezlučiteľné so životom. V súvislosti s úmrtím maloletej O. E., nar. XX XX. XXXX, zomrelej XX. XX. XXXX, vznikla žalobcom nemajetková ujma spočívajúce v tom, že sa pretrhli rodičovské a súrodenecké väzby, v dôsledku ktorých žalobcovia pociťujú smútok. Preto žiadali priznať finančnú náhradu voči žalovanému v 1. rade, ako k vodičovi motorového vozidla a vo vzťahu k žalovanej v 2. rade, ako k subjektu, ktorý povinne zmluvne motorové vozidlo poistil.

3. Prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí opísal všetky vyjadrenia strán sporu, a vec právne posúdil podľa ust. § 11, § 13 ods. 1 - 3, § 15 Občianskeho zákonníka, a ďalej vychádzal z ust. § 1 ods. 1, § 4 ods. 1 - 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a ďalej podľa ust. § 191 ods. 1 CSP. Dospel k záveru, že je daná aktívna vecná legitímácia žalobcov, pretože u každého z nich došlo k zásahu do osobnostných práv. Žalobcovia v 1. a 2. rade sú rodičia zosnulej O., žalobca v 3. rade je brat, ktorý v rozhodnom čase mal takmer 4 roky, a žalobca v 4. rade je brat zosnulej, avšak tento sa narodil až 2 mesiace po smrti maloletej.

4. Žalovaný v 1. rade bol trestným rozkazom Okresného súdu Stará Ľubovňa pod sp.zn. 1T/70/2020 uznaný vinným za protiprávne konanie, keď spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k usmrteniu maloletej O.. Pasívna legitímácia žalovaného v 1. rade vyplýva z ust. § 823 O.z., v spojení s ust. § 15 ods. 1 a § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z.

5. Prvoinštančný súd teoreticky rozobral uplatnený nárok žalobcov a dospel k záveru, že žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s tým, že došlo k zásahu do ich osobnej a telesnej integrity usmrtením maloletej O.. Pri stanovení výšky náhrady súd prihliadol na úzke citové väzby všetkých vo vzťahu k zosnulej O.. Prvoinštančný súd mal preukázané, že ujma žalobcov v 1. a 2. rade ako rodičov, smrť dcéry traumatizovala, prejavilo sa to smútkom zo straty dieťaťa, ktorý pretrváva. Výška nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu, pretože nedá sa empiricky zistiť, kto a ako prežíva ujmu pri úmrtí blízkej osoby. Prvoinštančný súd vychádzal pri určení výšky nielen zo skutočnosti, že žalobcovia v 1. a 2. rade sú rodičia, ale aj zo skutočnosti, že žalovaný v 2. rade ako súrodeneц bol s maloletou v sústavnom kontakte a žalobca v 4. rade nemal možnosť rozvíjať svoj vzťah s nebohú O.. Žalobcovia poukázali na množstvo obdobných rozhodnutí iných súdov v obdobných veciach.

6. Prvoinštančný súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil aj rozhodovaciu prax, avšak uviedol, že konkrétne rozhodnutie sa vzťahuje na konkrétny prípad a okolnosti tohto prípadu, pričom v prejednávanej veci bolo potrebné zohľadniť aj výšku nemajetkovej ujmy z hľadiska spáchania nedbanlivostného trestného činu žalovaným v 1. rade, ktorý vyslovil aj ľútosť nad svojim konaním. Žalovaný v 1. rade so žalobcami je rodina, a pri pochovávaní maloletej O. pomáhal pri kopaní hrobu a kúpil aj kvety.

7. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že keďže u žalobcov v 1. a 2. rade si zásah do ich osobnostných práv nevyžiadala potrebu medicínskeho zásahu, postačí im majetková ujma vo výške 12 000,- eur každému.

8. Prvoinštančný súd vo vzťahu k námietke žalovanej v 2. rade, kedy rodičia mali zanedbať svoje rodičovské povinnosti vo vzťahu k dieťaťu sa s touto argumentáciou nestotožnil. Je síce pravdou, že dieťa bolo samé bez dozoru dospeléj osoby, bolo však na dvore rodinného domu, nebolo na voľnom priestranstve a ani na cestnej komunikácii. Pritom rozsah citovej ujmy, ktorú utrpeli rodičia nezávisí od skutočnosti, či sa obeť spolupodieľala na škodlivom výsledku.

9. Vo vzťahu k žalobcovi v 3. rade prvoinštančný súd znížil uplatnený nárok na nemajetkovej ujmy na 2 000,- eur, ktorá je primeraná daným okolnostiam, už aj s poukazom na vek žalobcu v 3. rade. Prvoinštančný súd sa nestotožnil s názorom žalovanej v 2. rade, ktorá argumentovala, že deti si začínajú pamäť v živote až obdobie okolo 5 - 6 rokov, čo v danom prípade, pri nehode maloletej O. tak nebolo, pretože, dôležité je posúdiť najmä tú okolnosť, že u žalobcu v 3. rade došlo k prerhnutiu súrodeneckých vzťahov a k znemožneniu ich ďalšieho rozvoja.

10. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy u žalobcu v 4. rade prvoinštančný súd dospel k záveru, že tento stratil väzbu a možnosť rozvoja súrodeneckého vzťahu s maloletou O., pričom okolnosť, že v čase narodenia žalobcu v 4. rade, maloletá O. už nežila, súd zohľadnil vo výške nemajetkovej ujmy, ktorú znížil na 1 000,- eur, ktorú považoval za primeranú. V tejto súvislosti prvoinštančný súd poukázal na to, že aj belgická právna úprava umožňuje priznať nemajetkovú ujmu vzniknutú v štádiu nascitura.

11. Preto v prevyšujúcej časti prvoinštančný súd žalobu zamietol.

12. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, 2 CSP a podľa ust. § 262 ods. 1, 2 CSP. Priznal nárok na náhradu trov konania úspešným žalobcom s tým, že výška plnenia závisela od úvahy súdu. O výške náhrady trov konania rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením.

13. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná v 2. rade. Žalovaná v 2. rade podala odvolanie proti I. a III. výroku napadnutého rozsudku z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP.

14. Žalovaná žiadala, aby odvolací súd prvoinštančný rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalovaná v 2. rade namietala výšku súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom, ktorú považuje za neprimerane vysokú zisteným okolnostiam tohto prípadu, ako aj rozhodovacej praxe súdov SR v obdobných sporoch. Prvoinštančný súd pri určovaní súm nemajetkovej ujmy, nielen nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, ale rozhodnutie trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci. Prvoinštančné rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené.

15. Žalovaná nepochybuje, že náhla a neočakávaná strata príbuzného v dôsledku tragickej dopravnej nehody zasiahla žalobcov určitým spôsobom a zrejme medzi žalobcami v 1. a 2. rade a nebohou boli vytvorené určité citové väzby. Je potrebné však zdôrazniť, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je náhrada za život, ale jej cieľom je zmiernenie následkov, ktoré nastali v dôsledku zásahu do osobnostnej sféry žalobcov. Prvoinštančný súd nezohľadnil viaceré dôležité okolnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania vo veci a ktoré mali vplyv pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy. Zároveň súd bral do úvahy také skutočnosti, ktoré nemali význam pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy, ako napríklad Belgickú právnu úpravu. Prvoinštančný súd deklaruje citovú ujmu žalobcov v 1. a 2. rade - rodičov, pričom však žalovanej v 2. rade nie je zrejme na základe čoho dospel súd k názoru, keď žalobca v 1. a 2. rade na otázku, ako sa ich život zmenil po smrti dcéry odpovedali, že nijako. Žalobkyňa v 2. rade potvrdila aj skutočnosť, že nenastal rozvrat rodinných vzťahov, naďalej žijú s manželom v spoločnej domácnosti, majú spoločne ďalšie deti. Prvoinštančný súd konštatoval, že úzke citové väzby mal preukázané len medzi rodičmi a zomrelou a nie medzi zomrelou a súrodencami. Citovú väzbu medzi žalobcom v 3. rade deklarovali, avšak bez preukázania akýchkoľvek dôkazov, len rodičia. O citovej väzbe medzi žalobcom v 4. rade, ktorý nebol v čase smrti zomrelej na svete nemožno uvažovať. Pochybnosti o silnej citovej väzbe medzi žalobcom v 1. rade a zomrelou podporuje aj skutočnosť, že žalobca v 1. rade ako otec maloletej nemal ani len vedomosť o tom kedy sa zomrelá, jeho dcéra, narodila. Rovnako má žalovaná dôvodné pochybnosti o silnom citovom vzťahu medzi žalobkyňou v 2. rade a zomrelou, pretože táto nebola v konaní schopná ani len popísať, ako sa o dcéru starala a či a ako s ňou trávila čas.

16. Tvrdenia žalobcov sú rozporné. Žalovaný má pochybnosti, že si žalobcovia uplatňujú nárok z dôvodu utrpenia a psychickej ujmy, ale v snahe získať majetkový prospech. Žalobcovia v žalobe tvrdili, že žalobkyňa v 2. rade bola po nehode psychicky na dne, musela užívať antidepresíva, ktoré museli byť jej údaje opatrne redukované z dôvodu tehotenstva, avšak na pojednávaní priznala, že nebola ani u lekára a užívala len paralen, čo v žiadnom prípade nie je možné označiť za antidepresívum. Aj táto okolnosť svedčí o finančnej motivácii uplatneného nároku. Žalobcovia tvrdili, že už neoslavujú ani Vianoce, pričom neskôr vyplynulo, že toto tvrdenie nie je pravdivé. Žalobca v 1. rade žiadnym spôsobom nezabezpečoval starostlivosť o maloletú, trávil s ňou minimum času, len večer. Žalovaná v 2. rade poukázala na fakt, že žiaľ rodičov nebol zrejme tak intenzívny, ako bol deklarovaný, pretože žalobcovia v 1. a 2. rade sa dva mesiace po smrti dcéry zabávali na rodinnej oslave, a fotografie z nej postovali na sociálnej sieti.

17. Žalovaná v 2. rade ďalej namietala, že prvoinštančný súd nezohľadnil nepopierateľné spoluzavinenie žalobcov v 1. a 2. rade ako rodičov zomrelej a teda osôb, ktoré boli za maloletú zomrelú zodpovední. Práve z dôvodu nezodpovedného prístupu žalobkyne v 2. rade bola zomrelá vystavená situácií, ktorá stála zomrelú život. Žalobkyňa v 2. rade nechala svoju, ani nie 2 ročnú dcéru, bez akejkoľvek kontroly na dvore rodinného domu. Dieťa vo veku zomrelej má bežne ešte problémy s koordinovanou chôdzou, a je potrebné zabezpečiť dieťa pred pádom, či úrazom, a nie ponechať na dvore bez akéhokoľvek dozoru, či starostlivosti. Súd absolútne opomenul ustálenú rozhodovaciu prax súdov o zohľadnení spoluzavinenia a za východisko pre svoje rozhodnutie si vzal jeden odborný článok. Žalovaná v 2. rade považuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 4. rade vo výške 1 000,- eur za absurdnú, pretože ako dôvod pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy deklaroval pretrhnutie rodinných väzieb. Tento dôvod nemohol byť u žalobcu v 4. rade nijakým spôsobom naplnený, pretože tento sestru vôbec nepoznal, a nemohlo prísť k pretrhnutiu rodinných väzieb, pretože žiadne neexistovali.

18. Už vôbec nie je na mieste aplikovať belgickú právnu úpravu, žiadna citová väzba medzi nebohou a žalobcom v 4. rade vytvorená nebola.

19. Z rozhodnutia prvoinštančného súdu nie je jednoznačné, aké konkrétne dôvody viedli súd prvej inštancie k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy v priznanej výške, ani dôvody pre ktoré považuje tejto priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za primeranú, adekvátnu a spravodlivú.

20. Ďalej žalovaná v 2. rade namietala, že odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nespĺňa atribúty stanovené v Ústave SR a ani v ust. § 46 ods. 1 Ústavy SR a ani v § 220 ods. 2 CSP. Rozsudok nie je presvedčivý, nie je preskúmateľný a ani dostatočný. Je mimoriadny strohý. Prvoinštančný súd sa v ňom nevysporiadal s kardinálnymi otázkami, čo po vykonanom dokazovaní súd nesprávne posúdil ako skutkový stav, a preto nejde o kvalitné a právne korektné rozhodnutie, a ani odôvodnenie rozsudku nie je úplne v súlade so zákonom. Žalovaná v 2. rade poukázala na konkrétne pochybenia prvoinštančného súdu, ktoré majú za následok prítomnosť odvolacích vád, pre ktoré žalovaná v 2. rade spochybňuje správnosť a zákonnosť tohto rozsudku.

21. Žalovaná v 2. rade spochybňovala správnosť rozhodnutia o trovách konania, pričom poukázala na ust. § 10 ods. 8 Vyhľadávky č. 665/204 Z.z., a ďalej na skutočnosť, že výška náhrady trov konania podľa vyhlášky vychádza nie zo sumy priznanej žalobcom, ale zo sumy 5 000,- eur.

22. K odvolaniu žalovanej v 2. rade žalobcovia sa písomne nevyjadrili.

23. Písomné stanovisko nezaujal ani žalovaný v 1. rade.

24. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu, podľa zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

25. Žalovaná vo svojom odvolaní namietala nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Ako odvolací dôvod uviedla ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je odvolacím dôvodom, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

26. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces je široký pojem, ktorý obsahuje množstvo zložiek, ktoré pozostávajú z jednotlivých práv strán sporu v priebehu celého konania. Jedným z takýchto práv je aj čiastkové právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu však pôjde len vtedy, ak nesprávnym procesným postupom súd znemožnil realizáciu práv strany sporu. Toto porušenie musí dosiahnuť určitú intenzitu, kedy ani pri zohľadnení kontextu celého konania nie je možné v odvolacom konaní vykonať nápravu. Nie vždy však pochybenie prvoinštančného súdu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je pochybením, ktoré odôvodňuje nesprávne rozhodnutie vo veci a potrebu napadnutý rozsudok zrušiť. Sú však situácie kedy je potrebné rozhodnutie prvoinštančného súdu zrušiť, pretože ani v odvolacom konaní nie je možné zjednať takú nápravu, ktorá by reparovala poškodenie tohto práva strán sporu.

27. To, že súdne rozhodnutie nie je náležitým spôsobom riadne odôvodnené, aj ESLP považuje za odňatie práva konať pred súdom, pričom judikatúra ESLP uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentmi vznesenými stranami sporu, uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov. Nedodržania týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces. Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, avšak trvá na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument.

28. Z judikatúry ESLP vychádza aj judikatúra ÚS SR, kde riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Uvedené vyžaduje, aby sa súd jasným, korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi

skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie podstatné a významné. Povinnosťou súdu je uviesť dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Tieto dostatočnosť a relevantnosť dôvodov sa musia týkať tak skutkovej, ako aj právnej stránky rozhodnutia. V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení zo žiadnej možnej interpretácie nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, respektíve s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Súd by mal preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení mať uvedené skutkové a právne závery, na základe ktorých prijal rozhodnutie. Tieto závery musia byť zrozumiteľné nielen pre širšiu právnickú, ale aj laickú verejnosť, musia byť racionálne, spravodlivé a presvedčivé.

29. Aj NS SR v minulosti a aj v súčasnej dobe zotrúva ma riadnom odôvodnení súdneho rozhodnutia s tým, že vychádza z judikatúry ESLP a ÚS SR, a trvá na dostatočnom presvedčivom odôvodnení.

30. Aj odvolací súd, vzhľadom na vyššie uvedené, nemá inú možnosť, ako zotrúvať a vyžadovať riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia tak, aby bolo možné zistiť a posúdiť skutkový stav veci, vec právne vyhodnotiť pričom stavba písomného vyhotovenia súdneho rozhodnutia musí vychádzať z ust. § 220 ods. 2 CSP.

31. Povinnosť súdu uviesť v písomnom vyhodnení súdneho rozhodnutia skutkové odôvodnenie vyplýva z ust. § 200 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Skutkový stav je podstatnou náležitosťou súdneho rozhodnutia, má takú vážnosť, že zo skutkového stavu zisteného prvoinštančným súdom vychádza aj odvolací súd, čo vyplýva z ust. § 383 CSP, podľa ktorého odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

32. Riadne zistenie skutkového stavu a opísanie skutkového stavu v rozsudku je podmienkou každého riadneho písomného odôvodnenia súdneho rozhodnutia a ak súd nedostatočne uvedie skutkový stav v súdnom rozhodnutí, má to vplyv na presvedčivosť súdneho rozhodnutia. Nedostatočne zistený skutkový stav je aj ďalší odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP.

33. Prvoinštančný súd je povinný vo veci vytvoriť zákonným spôsobom skutkový stav z vykonaných dôkazov. Vykonané dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Voľné hodnotenie dôkazov súdom neznamená ľubovôľu v hodnotí dôkazov, ale súd hodnotí tieto dôkazy z hľadiska ich dôležitosti vo vzťahu k predmetu sporu, zákonnosti vo vzťahu k spôsobu získania tohto dôkazu a pravdivosti v závislosti od hodnovernosti zdroja. Po takejto individuálnej selekcii vyhodnotil všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Ak prvoinštančný súd riadne hodnotí všetky vykonané dôkazy a hodnotenie zodpovedá pravidlám formálnej logiky, potom skutkový stav zistený prvoinštančným súdom môže byť, tak, ako je to uvedené vyššie, podkladom pre rozhodnutie odvolacieho súdu.

34. Ak nie je náležitým spôsobom zistený skutkový stav a súdne rozhodnutie tento skutkový stav neobsahuje, potom nemôže byť ani správne právne posúdenie veci. Právne posúdiť vec je možné len v prípade pokiaľ je riadne zistený skutkový stav.

35. V prejednáwanej veci však absentuje aj riadne právne posúdenie vzhľadom na absenciu skutkových okolností dôležitých pre rozhodnutie.

36. Preto odvolací súd považoval odvolacie dôvody žalovanej v 2. rade za dôvodné a prvoinštančný rozsudok podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania.

37. Úlohou prvoinštančného súdu bude v prvom rade náležitým spôsobom vyhodnotiť dôkazy, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania. Prvoinštančný súd vyhodnotí aj námietky žalovanej v 2. rade vo vzťahu k výške uplatneného nároku a prihliadne aj na prípadnú aplikáciu spoluzavinenia rodičov, žalobcov v 1. a 2. rade, podľa ust. § 441 Občianskeho zákonníka.

38. Pri hodnotení výšky uplatneného nároku prvoinštančný súd bude podrobne skúmať skutočnú citovú blízkosť, úzku citovú väzbu vzájomného vzťahu medzi nebohou maloletou O. a každým jedným žalobcom. Čím bližší a intenzívnejší vzťah existoval pred smrťou, tým ťažšie prežívanie nastáva v duševnej sfére žalobcov. Prvoinštančný súd bude skúmať vzájomný vzťah medzi žalobcami 1/ a 2/ a nebohou maloletou O., ktorý je charakterizovaný starostlivosťou a vzájomnou pomocou. Ďalej bude skúmať vzťah maloletých detí a nebohou maloletou O. s tým, že spravidla bežne dobrý súrodenecký vzťah nepostačuje na priznanie náhrady. Je potrebné zaujať jednoznačné stanovisko aj k poskytnutiu ochrany budúcemu vzťahu súrodencov, čo v takom prípade bol žalobca v 4. rade ako sekundárna obeť a maloletá nebohá O..

39. Pokiaľ sa týka kvantifikácie náhrady nemajetkovej ujmy, prvoinštančný súd vyhodnotí závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, pričom prihliadne na to, že čím závažnejšia táto ujma je, čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia.

40. Okrem toho prihliadne aj na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcov došlo. Tu vyhodnotí prvoinštančný súd nielen okolnosti vzťahujúce sa na žalobcov, ale aj vo vzťahu k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

41. Pri stanovovaní kvantifikácie nemajetkovej ujmy je veľký priestor pre voľnú úvahu súdu, kde súd môže v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ale tak, ako odvolací súd už uviedol vyššie, musí súd vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Prvoinštančný súd vyhodnotí aj spoluzodpovednosť žalobcov za vzniknutú nemajetkovú ujmu v prípade, ak spoluzapríčinenie zohrávalo úlohu pri vzniku tejto ujmy.

42. Až po tom čo prvoinštančný súd vyhodnotí uvedené okolnosti, bude môcť o veci rozhodnúť.

43. Pokiaľ sa týka rozhodnutia prvoinštančného súdu o trovách konania, v zásade platí, že za vzniknuté trovy zodpovedá osoba, ktorá v konaní bola neúspešnou stranou sporu. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci výška plnenia závisí od úvahy súdu, vždy sa primárne berie do úvahy, či nárok čo do základu je dôvodný. Výška priznanej náhrady je podružná, nemá zásadný vplyv na mieru úspechu v prejednávanej veci. Preto, ak rozhoduje súd o náhrade trov konania, rozhoduje v závislosti od úspechu v spore, bez toho, aby uviedol, akým spôsobom a z akej sumy sa bude rozhodovať v ďalšom konaní o výške náhrady trov konania. Slovné spojenie „z prisúdenej sumy“, je spojením ktoré má priamo vplyv na určenie výšky finančnej náhrady. Nie je v kompetencii prvoinštančného súdu pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa touto výškou zaoberať. Výška náhrady trov konania je otázkou ďalšieho, samostatného konania, kedy sa posudzuje tento ukazovateľ. Preto výrok o trovách konania má vo svojej podstate zahŕňať len mieru úspechu strán sporu, nie ďalšie parametre, z ktorých bude viazaný prvoinštančný súd v ďalšom konaní o výške náhrady trov konania.

44. Prvoinštančný súd po tom, čo rozhodne o uplatnenom nároku žalobcov a vysporiada sa so všetkými argumentmi strán sporu a svoje rozhodnutie náležite odôvodní tak po skutkovej ako aj po právnej stránke veci, podľa ust. § 396 ods. 3 CSP, rozhodne o náhrade trov celého konania v novom rozhodnutí o veci.

45. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného

predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).